

Muutunud õpikäsituse saladus - uus õpikäsitus

Viivi Lokk

3.november 2016

Muutused hariduses põhinevad kolme komponendi arengul:

- õpetaja mõtteviis ja maailmavaade,
- õppemeetodid,
- õppevahendid.

Kvalitatiivseteks haridusmuutusteks on vajalik **kõigi kolme** muutus.

- *M. Fullan (2006)*

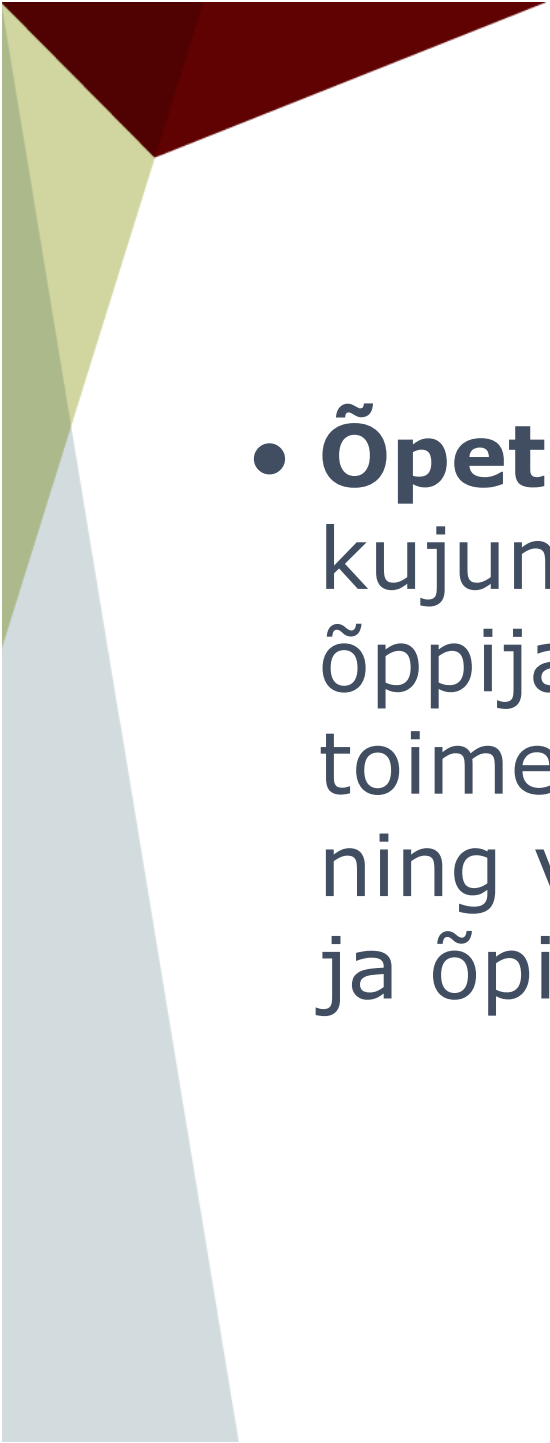
J.Käis

- Lapsi tuleb õpetada mitte niivõrd tõsiasju teadma, kui neid otsima ja leidma.
- Käis leidis, et last valdab tung arenemisele, õppimisele läbi soovi vaadelda ja katsuda.

EÕS 2020

- **Õpetaja** ei ole 21. sajandil mitte infoallikas, vaid seoste looja ja väärtushoiakute kujundaja, kelle ülesanne on arendada õppijas kriitilist ja loovat mõtlemist, analüüsioskust, ettevõtlikkust, meeskonnatöö ning kirjaliku ja suulise eneseväljenduse oskust.

-
- **Õpetaja** roll on toetada õppija kujunemist ennastjuhtivaks õppijaks, kes tuleb iseseisvalt toime muutustega keskkonnas ning võtab vastutuse oma arengu ja õpivalikute eest.

- Iga **õppija** individuaalset ja sotsiaalset arengut toetava, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendav õpikäsitlus on rakendatud kõigil haridustasemetel ja -liikides.
- EÕS 2020

Õpikeskkond

- Õpetamise olemuseks on õpilase keskkonna kujundamine – **õpikeskkonna** loomine – viisil, mis võiks parimal võimalikul moel vastata areneva õpilase omadustele.
- *A.Toomela 2015*

Kes loob õppimise ruumi?

Geograafiline keskkond ehk **õppimise ruum**. Käitumiskeskkond ehk õppija maailm (see, mida iga õppija kogeb ja mõistab – **hetketase**). Kõigil erinev ...

Õpikeskkonnal on pedagoogiline tuum, mille koostisosad on:

- õppijad,
- õpetajad/õppimisprofessionaalid,
- sisu,
- ressursid (materiaalsed, sh digimaterjalid, rahalised, aeg, kompetentsid jm).

Kuidas?

Kuidas organiseerida õpikeskkond?
(mille ülioluline osa on õpetaja ise)

- (Kooli)päev?
- õpetajate tegevus?
- (õpi)laste tegevus?
- suuremas pildis kogu õppeaasta?

Võimalused (Viive-Riina Ruus/2014

- Õpikeskkonna fookuses on **õppijad**, ergutatakse õppijate aktiivset süvenemist õppimisse
- Õpetaja peab lisaks füüsilise õpetamiskeskonna loomisele tundma iga õppija omailma ...ainult nii saab rääkida **õppe individualiseerimisest**, mis on aluseks heale õpetamisele.
- Õpikeskkonnad rajanevad arusaamal, et õppimine on olemuslikult sotsiaalne, mistõttu peetakse esmatähtsaks hästi organiseeritud **koostöist** õppimist;

Võimalused II

- õpikeskkonnas tegutsevad õpetajad/õppimisprofessionaalid on ülimalt tähelepanelikud õppijate **motivatsiooni** suhtes ja mõistavad emotsioonide võtmerolli õppimise edukuses
- õpikeskkondades ollakse häälestatud õppijate individuaalsete eripärade, kaasa arvatud nende varasem teadmine, arvestamisele; disainitakse selliseid õppekavu/õppeprogramme, mis nõuavad igaühelt tõsist pingutust, kuid ei esita ülejõu käivaid nõudmisi

Võimalused III

- õpikeskkondade kõiki komponente (suhteid õppijatega ja koostööpartneritega, õppimise iseloomu jm) võib muuta nii heas kui halvas suunas tehnoloogia, **mistõttu on äärmiselt oluline**, et tehnoloogia kasutamine toimub õppimise, mitte aga tehnoloogia enda huvides;

Võimalused IV

- õpikeskkonnad, püüdes vältida eneseisolatsiooni, väljuvad etteantud institutsioonilistest ja organisatsioonilistest raamidest, ületades nende piire; tekivad **õpikeskkondade võrgustikud** (sh rahvusvahelised), samuti hübriidsed, omavahel „risttolmlevad“, **vastastikku üksteist rikastavad ja arendavad õpikeskkonnad**, sealhulgas sellised, kus õppimine on lahutamatu tööst või mõnest muust tegevusest.

Vana-uus?

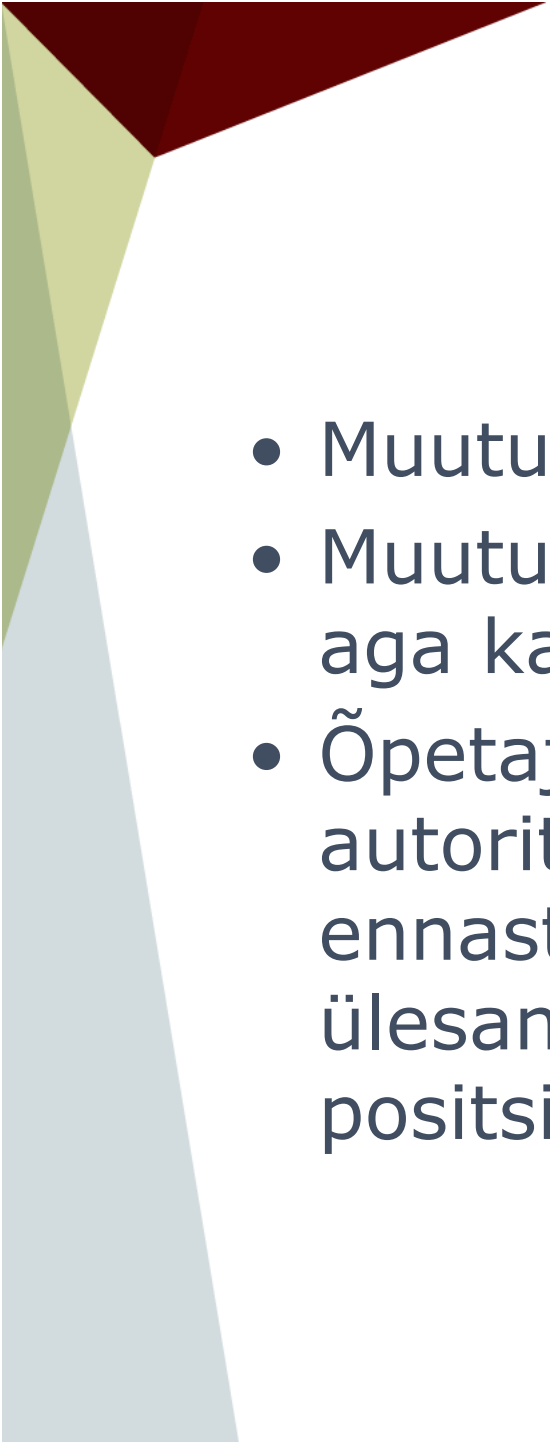
- Ehkki muutunud (uue) õpikäsituse kriitikud rõhutavad, et kokkuvõttes ei ole tegemist millegi uuega ning uuele õpikäsitusele sarnased reformpedagoogilised vaated on aktuaalsed olnud juba peaaegu sajand, ei ole see praktikasse seni veel rakendunud.

Eelkõige takerduvad koolid protseduuriliste küsimuste - kuidas koolielu selliselt korraldada - ning ühiskonna arvamuse taha, et koolis on tegelikult kõik hästi ning kool ei saagi olla tänasest palju erinev.

Valikuvõimalused (Mati Heidmets/2015)

- Uue õpikäsitusega haakuvaid õpetamisviise ja -võtteid on palju.
- Pole olemas uute meetodite ja uue lähenemise lõplikku ega „õiget“ loetelu, tegu on pidevalt uueneva „tööriistakastiga“, **millest iga õpetaja saab valida endale sobiva ja asjakohase.**

-
- Muutub õppimis- ja õpetamispraktika
 - Muutuvad õpetaja ja õpilaste suhted, aga ka õpilaste omavahelised suhted.
 - Õpetaja nihkub eemale ainsa autoriteedi ja teadja rollist, asetades ennast rohkem partneri, ülesandepüstitaja, julgustaja positsioonile

- Muutub keskkond, kus õppetöö toimub
- Muutub õppetöö korraldus koolis/lasteaias
- Muutunud õpikäsitlus tähendab kogu koolikultuuri teisenemist

Mida teha?

- Olla koostöövalmis
- Leida oma organisatsiooni **õpetamiskese**, kuidas õppeprotsessi läbi viia parimal viisil ja parimas õpikeskkonnas
- Kaasata peamisi huvigruppe
- Olla avatud
- Õppida partneritelt parimaid kogemusi

Eesmärk

Täna n kuulamise eest!

<http://www.picturesofbabies.net/happy-childhood/>